

nyt Departement, der anføres i Bemærkningerne, er der nu i øvrigt en, som jeg er temmelig overbevist om, at ej heller den højtærede Kultusminister tillægger videre Vægt. Det er den, som findes anført Sp. 6, at der i manges Øjne ligger ligesom en Slags Underkendelse af Folkeskolevæsenets Betydning deri, at dette, der ganske særlig for Tiden staar i den frodigste Udvikling, ikke har sin særlige Departementschef. Det er Ordene; men skulde det virkelig i manges Øjne være en Underkendelse af Folkeskolevæsenets Betydning, at dette ikke har sit særlige Departement, men er i Departement sammen med Universitetet, de højere Almenskoler, Folkehøjskoler og i øvrigt alle de mange andre Sager, der ligge under Kultusministeriet paa Kirkesagerne nær, synes det mig, at dette mere vilde smage af honnet Ambition, end at der egentlig ligger noget reelt til Grund derfor. Og saa bør da i øvrigt Folkeskolen i denne Forbindelse ikke glemme, at den jo netop har en særlig Adgang til Departementschefens og til Ministerens Øren, en særlig Adgang til at faa sine Krav og Ønsker fremsatte indenfor Centraladministrationen gennem den særlige Embedsmand, der er knyttet til Skolekontoret, det Embede, der oprettedes ved Skoleloven af 1899, altsaa Konsulenten.

Der er dernæst et andet Motiv, der fremføres i Bemærkningerne, og som i mine Øjne har langt større Vægt. Der nævnes den nedsatte Kommission om Skolens Tilsyn, hvorfra snart Betænkning vil kunne ventes. Og det udtales i Bemærkningerne: „Bliver Resultatet en Lov af et saadant Indhold, at en delvis Omorganisation af vor Folkeskole bliver Følgen, vil Ministeriet klart nok faa et betydeligt forøget Arbejde med at føre en saadan Sag ud i Livet“. Dette kan jeg ganske slutte mig til. Gaa vi ved den Lov, der er under Opsejling, over til en delvis Omorganisation af Folkeskolevæsenet og derunder til en større Centralisering under Staten gennem et nyt Tilsyn — hvorledes det foreslaas, kende vi ikke — bliver ogsaa Centraladministrationens Arbejde forøget, og ingen vil da sikkert modsætte sig den Omlægning af og den Udvidelse indenfor Ministeriet, som da vil blive nødvendig eller i hvert Fald ønskelig. Jeg kunde derfor ogsaa meget vel tænke mig, at den Forhaandsmodstand mod det nye Departement, der som omtalt i Fjor gav sig til Kende i det andet Ting, vil være forsvundet, naar man stod overfor en almin-

delig Omorganisation af Statens Tilsyn med Folkeskolen. Tiden vil da være til at reformere helt op til Toppen. Man vil da ved denne Lejlighed blandt andet indenfor Skolekontoret — eller om det saa bliver Skoledepartementet — kunne finde fastere Former for Konsulentens Stilling og Tilsynsvirksomhed. Det er jo en Stilling, der i sin Tid kom til Verden ved et Kompromis, og derved er den maaske bleven noget svævende. Man vilde maaske ogsaa noget kunne omlægge den nuværende Fordeling indenfor Kontorerne. Saaledes burde vistnok Realskolerne ind under et saadant nyt Skoledepartement. Det synes i alt Fald ret upraktisk, saaledes som det er paatænkt her ved Forslaget, at den kommunale Mellemskole kommer til at høre under en Departementschef, medens en Mellemskole, der er knyttet til en privat Realskole, vil staa under en anden af ham uafhængig Ledelse, under en anden Departementschef. Bliver den kommende Lov om et nyt Tilsyn for Folkeskolen saa omfattende, at den kan betegnes som en delvis Omorganisation af vort Skolevæsen, maa ganske naturligt sammen hermed foretages en Omorganisation og Udvidelse af det øverste Tilsyn. Men personlig finder jeg derfor ogsaa, at disse to Ting rettest maa behandles og afgøres samlet og samtidig, det sidste fremvokse som et organisk Led af det andet, det nye Tilsyn.

Den Gruppe, hvortil jeg hører, stemmer altsaa for Lovforslagets videre Fremme. Ingenlunde ville vi forhindre videre Forhandling derom, ej heller forhindre den eventuelle Vedtagelse af Forslaget allerede i denne Samling, men paa den anden Side ville vi ikke i denne Afstemning have lagt en bestemt Erklæring om, en bestemt Tilkendegivelse af Ønskeligheden af, at denne Sag afgøres allerede nu, uden Forbindelse med og uden at vi endnu kende til den forestaaende Omorganisation af Folkeskolen. — Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale den videre Behandling af dette Lovforslag, og da der er udtalt Ønske om Behandling i Udvalg, skal jeg ogsaa slutte mig dertil.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Appel): Da der vil blive nedsat et Udvalg til Behandling af det fremsatte Lovforslag, skal jeg indskrænke mig til at takke for de velvillige Udtalelser, der ere faldne, og udtale Haabet om, at man i det kommende Udvalg ved de Oplysninger, som kunne tilflyde dette, vil